

مرکز مجازات امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه ۴۲

استاد: وافی یزدی

موضوع: نواسخ (۱: افعال ناقصه)

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

حالت های حذف «کان»:

- ۱- گاهی کان با اسمش حذف می شود (غالباً بعد از «إن» و «لو»); مثل: المرء مجزئٌ بعمله إن خيراً فخيرٌ (اصلش: إن کان خيراً فخيرٌ)
- ۲- گاهی کان با خبرش حذف می شود; مثل: إن خيرٌ فخيرٌ (اصلش: إن کان فی عمله خيرٌ...)
- ۳- گاهی کان حذف شده و «ما» ی زائده عوض از آن می آید; مثل: إِمَّا أَنْتَ بَرًّا فَأَقْتَرَب (اصلش: لَأَنْ كُنْتَ بَرًّا فَأَقْتَرَب)
- ۴- گاهی کان همراه با اسم و خبرش حذف شده و «ما» ی زائده بعد از «إن» شرطیه، عوض از آنها می آید; مثل: إِفْعَلْ هَذَا إِمَّا لَا (اصلش: إِفْعَلْ هَذَا إِنْ كُنْتَ لَا تَفْعَلْ غَيْرَهُ)

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نکته:

حذف نون، در مضارع مجزوم «کان»، در صیغه های ۱، ۴، ۷، ۱۳ و ۱۴ جایز است با شرایط زیر:

۱- این نون، به ضمیر متصل منصوبی، متصل نباشد، مثل: لم یکنه

۲- این نون، به حرف ساکن متصل نباشد، مثل: لم یکن الله

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مثال حذف نون: لم اک بغياً (اصلش: لم اکن بغياً) - و إن تک حسنةً (اصلش: و إن تکن حسنةً)